

Akt nr:
R-E1a-0041

AU\$R-E1a-0041

Utskrift
1893

Förhör den af Kungl. Majt. den 28 Oktober
1893 nådigt fastställda planer.
Härskulen den 3 Januari 1893.

J. E. Wikert

A. M. Lindgren.

R

1*0041

Betänkande och Förslag

Om afdikning och odling af vattensjuka marker
tillhörande

Bäckgården, Tyskagården, Lillebacken
Ödegården, Liggasgården samt Malma
m. fl. hemman

uti Fullösa socken, Vimmerby län af Skaraborgs
län

upprättade år 1893 af
E. H. Smedberg
Statens Vattenbruksingenjör

Betänkannde och kastnadsförslag, rörande
afdikning af vattenushadade marker, tillhörande
Björkgården, Tynhögården, Vållegården, Ödegården,
Wälmågårderna, Kalma, Vålbäcken, Riggsgården
Skattsgården och Vörsgården uti Furuåra socken,
Kinnis härad och Skaraborgs län upprättade
i och för sökande af län ur odlingelänsfonden.

(1°) Förelagvarande sankmarker tillhöra af län
afsinne hemman uti Furuåra socken af Kinnis
härad och Skaraborgs län.

(2°) Förslaget är upprättadt på förordnande af
Konungens Befallningsbefävalande af den 15 Decem-
ber 1890.

(3°) Bland i närheten belägena af allmänna medel
understödda vattenafledningsföretag må nämnas
sänkningen af gården Östern belägen omkring
2 mil öster om det ifrågavarande.

(4°) Svarken i närheten af eller genom odlingelägen
beten flyter något annat vattendrag, af hvars
vattenutland lägenhetens torrläggning kan vara
beroende; vattenregleringen är till största delen
beroende af vid afdikningsområdet nedre ända
belägen s. k. Trika gran, hvilken vid den
läga synförrättningen blifvit af intressenter
i företaget inläst; i öfrigt finnes intet
hinder vare sig med afseende på flottled eller
fiske m. m. för företagets utförande. Den
vid afloppets nedre ända belägna bron är af
enklid bebyggelse och tillhör Trika gran.
Den vid N° XVI belägna bron behöfver ej be-
vid arbetet beröras allsemt under den ledan
innehav den tillräckliga bredden. Undersök-
ningarna gifva vid frändsen, att afdiknings-
anläggningen tillhör den s. k. Svartåns vattenområde.

område, hvars östra gren, eller den egentliga
Bartån har sina källor omkring sjön Wratulgen
samt den sydliga eller Fucara bäcken inom Edsjö
Säcken. Sedan dessa vattendrag förenat sig
inom afdikningsområdet, genomflyta de under
namn af Bartån i nordvästlig riktning för
hrens bäcken och utfaller i Wenern. Underen-
ringarne gifva vidare vid hansen att Bartån
eller det gemensamma utloppet nedanför sammans-
flytningspunkten nederbördsområdet utgör en videl
af 11050 hektar och då den afriimande vattenmängd
den tillfälliga af den kringliggande markens terräng
förhållande här bör beräknas till 0,6 liter per
sekund och har får vattendraget att vid flod-
tid aflörda en vattenmängd af 7 kub. meter
per sekund. Enligt samma grunder har
Fucara ån med ett vattenanbudsområde af
10,450 har att aflörda en vattenmängd af
6,3 kub. meter per sekund, samt det gemensamma
utloppet, en vattenmängd af 13,3 kub. meter per
sekund. På grund häraf och med fästade afs-
ende i markens lutningsförhållanden har den
s. k. Fucara ån ofvan sammansflytningspunkten
erhållet en bäddbredd af 5 meter samt ned
om samma punkt det gemensamma utloppet
som Bartån en bäddbredd af 13 meter med
en sidolutning af 1:15, hvarigenom det sam-
ma blifver märkt att med en vattenstånd
af 1,0-1,3 meter försläggas den kringliggande
marken. Ofvannam sammansflytnings-
punkten behöfves, tillfälliga af de förut redan
beskrifliga tillräckliga dimensionerna inlöst
arbete, och hafva sig till den kringliggande jörd-
igare påfordrat någon uprensning af den samma

Den s. k. Bäckgårds bäcken, hvilken har endast
ett obetydligt vatten att afhöra, erhåller en
bottenbredd af 0,6 m. en gräfningsdjup af 1,2 m. samt
en sidolutning af 1:1. Beträffande aflopfens läge
kommer det sannos att i hufvudsak bibehållas
med iakttagande dock att alla för vattnets aflopf
hinderliga krokar rätas och afhåras, såsom
de i plankartan upprägnas röda linierne
närmare antyda.

För sankmarkernas fullständiga afdikning
erfordras ytterligare och af intressenterna
i företaget begärda mindre diken, hvilka
i plankartan äro betecknade med blåa strek
samt C t o. Dess diken erhålla en botten
bredd af 0,3 m. en gräfningsdjup af 1,2 m. samt
en sidolutning af 1:1. Bäckdiken hafva, om-
dan odlingsmarkerna oftast begränsas af andra
odlingsbara lät, ej i plankartan kunnat
utläggas, utan har bestämmandet af deras
läge kunnat frige åt hvare jordegare.
De den öfriga dikningen utföres med ett teg-
och lathedikning, vilk hvilken senare bör an-
vändas vanliga tegelrör.

(5^e) Af den i företaget ingående marken utgör
148 k. ar 50 ar af sedan odlad, ehuru vattningsrika
och till fullständig kulturen obrukbara lät,
rentut till en areal af 17 hektar 57 ar utgör
af äng och odlingsmark.

(6^e) Inom afdikningsområdet belägen
mark är att till oduglig och kraftlösa
kan föra

(7^e) Protokoll öfver laga synförrättningen
beilagras; bil N° 1. afvensom intyga om att
förrättningen är laga kraftfull, bil N° 2.

(2de) Beloppet af den jordförbättring i jord-
värde som genom företagens utförande kan förväntas
uppkomma sålunda.

Ogöslag m. m.	Areal		nu värde		Nöjdhets lös		Förbättrings värde	
			Värde per Lektan				per Lektan	Summa
	h. ar	cu	Kr.	ör.	Kr.	ör.		
Mark, tillhörande de delegare som ingått i odlingslämsavskan, och hvilken sålunda förbättras samt genom afskänning och odling.								
Odlad mark	40	15	400	00	650	00	250	00 10,037 50
Odlingsbar mark	9	40	300	00	675	00	375	00 3,525 00
Mark, tillhörande Stambummanet i Fullöns kyr, hvilken avskänkt förklarar sig ej vilja i företaget ingå och hvilken sålunda förbättras endast genom vattenafledning. & öfr.	8	35	425	00	600	00	175	00 14,612 50
Öfr.	8	17	300	00	500	00	200	00 1,634 00
Summa.								16,657 75
8 ^{de} och då kostnaden för vattenafled- ningen, afskänningen och odlingen utgör — Kronor								1480 30
utgör Nöjdhetslösen — Kronor								1830 40
De delegarne i företaget beslutat söka understödd en odlingslämsfonde föreslå följande								
Arbetsplan								

Första och andra året efter att läns-
beviljande utföres följande arbeten.

Sådan väsentligt inläste och rifäste
för en kostnad af — 6250 00

upptages det gemensamma afloppet samt
Fullönsån för en kostnad af — 4,000 00

Summa 10250 00

Tredje året upptages alla de öfriga di-
kena för en kostnad af — 1374 80

Fjerde och femte året utföres teg-
ritnings och odlingsarbeten för en
Kartnad af

3182.50

Summa Kronor 14807.30

- (9^e) Plankartan i en kartblad är uppräddad i $1/4000$ af verkliga storleken. I den bifogade generalkartan är odlingslägeheten utmärkt med grön färg.
- (10^e) Värdeprofilerna äro uppräddade i samma längdskala som plankartan eller $1/4000$, höjdskalen är $1/100$ af värdet i gränningens djup äro utdratta.
- (11^e) Träprofilernas skala är densamma som ländprofilernas höjdskala eller $1/100$ del snarare än påskiftna.
- (12^e) Alla mått äro utdratta i meter.
- (13^e) Detta förslag har ej förut varit till Kongl. Maj och Wattenbyggnadsstyrelsen inlämnadt.
- (14^a) Såsom förut är nämnt, utgöres den vatten- skadade marken af dels odlade fält med en jordmån af 0.15-0.3 meter lerygga på lera och som visserligen under gymnasiums utvecklingsförhållanden kunna framalstras värrade och gräs då deremot odling af härtad är mera valbarlig och osäker. Leta ang och odlingsmark med en jordmån af 0.2-0.3 meter litygga lerygga på lera. I sin nuvarande tillstånd kunna dessa marken ganska ringa afkastning af starr och andra låga grässlåtar med obetydligt förbrukande knappt utbärande den i dess bergning och lagom kartnaden; men kunna de genom fullständig afdikning och odling att förändras till fruktbarare fält lämpliga för våra vanliga kulturväxter.
- (14^b) För det gymnasiums utkastet utgör det relativa fluset 0.3 samt för Fucäls ån 0.6 på 1000 och har vid djupets bestämmande påskiftna afseende färdigt vid markens sättning efter torr

läggningen, hvilket sättning här kommer att klifas
bemärkas.

154 Sämen förut är nämnt, utgöres en del af
sankmarkerna af redan odlade ihuru vätebrukade
fält; för dessa fält utfordras således ingen egentlig
odling utan endast en uppremsning af de gamla
tegdikena till 1.2 meters djup. för hvilket arbete
kostnaderna är beräknad till 50 kronor per hektar.

Ä de öfriga odlingsmarkerna hvilka mestadels äro ädla
lundfria marker utföras odlingsarbetet med ett djupflög-
ning eller hackning dock med hänsätag bränning tillfäst
af myllans grundhet vara utdelat förbjuden.

För dessa marker är odlings- samt teygdiknings-
kostnaden beräknad till 125 kronor per hektar;
det inbördes afståendet mellan teygdikena göres
öfver 75 meter.

Sedan fälten sålunda tillfäst genom långflyg
afdikning och odling färdiga att emottaga den
första sådden, kan denna genast bestå af råvår
kört- som vårsäd och rotfrukter. Efter hand
här fälten indelas i omloppsbruk, i hvilket kan
inrläggas sju i åttioårig omlopp med körtvår, flv-
äggva vallar samt vårsäd och rotfrukter, för hvilka
dessa här användas den djupaste och lundraste
jordmånen.

För invädd i vallarna kan användas följande
blandning per hektar

Timothy	12.0 kgm
Grundäring	6.0 "
Grushalm	2.5 "
Ärtergräs	1.5 "
Höglvicker	1.5 "
Rödklöver	8.0 "
Blåklöver	7.5 "

Ansäster _____ 1.5.
Vithläggen _____ 2.0.
Summa 42.5 kgm

Äro en ligadningsämnen som med förmån
användas kallrätter i blandning med smör-
färdigt samt i öfrigt gäferhaltig gödning
som ladugårdsgödsel.

N° 2. Då, som ovan synes, den direkta vinsten
af företaget är ganska stor, och då man afse-
braktar såväl den väteutskadade markens
läge mitt uti hemmanens öfriga odlad-
a och såunda förvärande brukning af ären
denna, som och den indirekta vinsten isyn-
nerhet med afseende på den minskade kost-
länsligheten af hvarliggande åkerlän-
kan, lufvel upstått om företaget, myn-
i färd hvar förklarar i undersökningen
och för arbetets utförande efter den
uppgjorda planen, att län en odlingslän-
sanden motvarande det belopp, hvartill
vattenafledningen samt lösen för vatten-
verket kan beräknats som följande utvär-
dering 10,250 / kronor, måtte beviljas.

Medriktad den 18 Februari 1892.

P. H. Ensellberg.

1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.
		1	Oftersfördt					10950 00	
		2	För ritning af redskap, ombesörjning mm ombes. 8% af olovans stände					37 68 500 00	
		3	Summa vattenaffidningstaxation					10950 00	
		4	B. Fiskeringen, Länsskatt:						
		5	1620 Länsskatt på Län					3962 030 874 80	874 80
		6	Tillsammans					11624 80	
		7	C. Odlingen						
		8	Upprensning af tegdikena i de redan odlade fätten 40 h. ar						
		9	15 ar à 50 kr. pr hektar					2007 50	
		10	Odling af tegdikena i 9 h. ar						
		11	40 ar odlingsmark à 145 kronor per hektar					1175 00	3182 50
		12	Summa Odling					14807 50	
		13	Bismarck						
		14	A. Hufvudaffären					4000	
		15	" Evandären					6250	10250 00
		16	" Växgårdsläcken					500	
		17	B. Fiskeringen					874 80	
		18	C. Odlingen					3182 50	
		19	Summa Bismarck					14807 50	

Reviserat den 18 Februar 1892.
J. H. Smedberg.

Gräfrings-lista

Läge	Åflöppens namn m. m.	Dimensioner			Höjd	Anmärkning
		Djup	Bredd	Längd		
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.
	<u>a / Svartån.</u>					
I	Gräfringen har denna höjden minst af tusannam 16 meter. Behöfver blott för djupet i bädden					
"	vid samma höj	2.90	13.0	21.70	11 1/4	
II		2.20	"	19.60		
III		2.85	"	21.55		
IV		1.80	"	18.40		
V		2.00	"	19.00		
VI		1.85	"	18.55		
VII		1.80	"	18.40		
VIII		1.70	"	18.10		
IX		2.15	"	19.45		
X		1.80	"	18.40		
XI		1.80	"	18.40		
XII		1.70	"	18.10		
XIII		1.50	"	17.50		
"	<u>Fyllnads ån</u>	"	5.0	9.50		
XIV		1.75	"	10.25		
XV		"	"	"		
XVI		1.65	"	9.95		
"	Brön har en målsvarande öpp- ning af 7.0 meter, och behöfver således endast något batterier enligt den uppräknade sakliken					
XVII		1.65	"	9.95		
XX		1.65	"	9.95		

1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.
XXI		1.65	5.0.	9.95		
XXII		1.90	"	10.70		
XXIII		1.55	"	9.65		
XXIV		1.55	"	9.65		
XXV		1.55	"	9.65		
XXVI		1.55	"	9.65		
XXVII		1.55	"	9.65		
XXVIII		1.75	"	10.25		
XXIX		1.80	"	10.40		
XXX		1.60	"	9.80		
XXXI		1.20	0.60	3.00		

Bäckegärdsläcken

Broarna öfver detta aflaps utläm
en bottenbudd af 15 meter med
landfärten af sten samt täckbotten.

Dikena 2

1.20 0.00 2.20.

Tegelikena

Aftändet emellan dem bör
vara i medeltal 25 meter

1.0. 0.3. 1.5.

Gärdningen tager sin början vid aflapsen med
budd och fortätter uppåt, på det att hinder genom väter
flöde y mörk afbruten arbetet; i öfrigt iakttagas, att den uppkastade
dikens ordren hållas på minst en meter afstånd från dikens
botten och att af densamma gifves behöflig lutning att de y med
varan och skadlar dikens botten och och oförderliga öf-
ringar för yttraktens genomsläppande till kanalen. Till led-
ning och kontroll vid utförandet äro följande punkter iakttaga
i jämförelse utmed längs aflapskanalen och finnas dessa a
särskild plan som projekteringen angifva genom kors (t). Kontroll-
tering af arbetet bör till efter annan verkställas af sekum
nig person.

Marstrand den 18 Februari 1892.

S. A. Smedberg.

Vidmaras skafferi
Björnström

På begäran får jag härmed lämna det
intyg att utgräfningen af s. k. Snickar gravar samt
utgräfningen af Jullösa är i och för ofdikning
af vännensjuka marker, tillhörande Jullösa och Mal-
ma byar uti Jullösa socken af Skaraborgs län,
för hvilket skettas inträffanerna begärt understöd
ur odlingslänsskatten, är i full öfverensstäm-
melse med den upprättade planen utförd till
afgränsningsvägen N:o 4. öfver Jullösa Landsvägs-
bro, samt att kostnaden för det sålunda utförda
arbetet tillsammans med gravhösen utgör om-
kring treffirdedelar af hela kostnadsbelägs sum-
man.

Jullösa den 1. April 1893.
J. H. Medberg
Kätters landbruksingenjör.

Till
Kongl. Väg- och Vattenbyggnadsstyrelsen.

På grund af närilagda intyg från Kanotbraks-
ingenjör S. A. Snickberg få vi härmed öfver-
skott anskänka att i Kongl. Statskontoret för
afdikning och odling af vattenutskadade markar
tillhörande Bäckgården, Tyskagården, Långgården, Öde-
gården och Värnagården inom Fullefs by samt Malma,
Rullebacken, Sjögårdsgården, Skattegården och Sörvgården i
Malma by, uti Fullefs socken, Kiuna härads, få
lyfta fyra fjärdedelar af det beviljade läns-
bidraget eller 8/60 kronor, samt resten investera till arbetes-
fullbordande. Fullefs den 19 April 1893.

S. E. Svensson F. H. Larsson A. Persson
b. Svensson: And. Svensson

På en

young narvaranda vittusen:
Otto Wedell Emil Post

877/93
Årskrift

Å 1891 den 27 juni instälde sig under-
tecknad lantbrukningsingenjör hos Lantbrukssam-
v. G. Samman Traklag uti Fullmäns saken
för att på grund af nedannämnda förord-
nande förrätta laga syn rörande afdik-
ning af våtmarkskadade marker tillhörande
Traklagården, Sörgården, Skattegården,
Ringsgården, Cullagården Bäckgården samt Mol-
ma och hade alla genom behöriga kammar-
bil a utfärdade den 9 juni, blifvit underrättade
om förrättningen förtagande samma dag tra-
junte kungörelse, bil b. blifvit den 17 och 26 i
denne månad uppläst i Fullmäns och Forsboms
kyrkor, med anledning varaf följande perso-
ner sig instälde.

Såsom delegat: Skandina till förrättningen
För Skattegården: F. Mauritzson
" Ringsgården: A. G. Eriksson
" Bäckgården: Van Lindén & Småttén och
" Cullagården: Aug. Andersson
" Ödegården: Per Petersson
" Wälmagården: Anders Svensson och And. Persson
" Traklagården: And. Svensson och C. Svensson
" Snickergården: Johs. Magnusson
" Notgården: A. Petersson

Såsom kanslitorie ombud: v. Pastor C. A. Björ-
mander. Såsom biträdande godmän: E. Joh. Varnan,
Håttebråten, G. Andersson Vågholmen samt
P. Jonsson Käpset. S. 1. Dit för undertecknad
utfärdade förordnandet uppläst och var
al följande lydelse. Bil. A.

På Kungl. Maj:ts Befallningshafvande öfver
Skaraborgs Län, Härmed anhöles ödmjukast
om förordnande för någon lantbrukningsingenjör

att härtade förrätt sådan syn som om-
förmåter i 27 paragrafen i lagen om elikning och
annan afledning af vatten af den 20 juni 1879
kvickat företag. Saker att intära till den och eller i den
helt vattenrättigheten till den s. k. Småka grann-
kvicken egen af G. G. Svensson Typhogården och G.
Magnusson Sörg. Tuvåsa. Vidare att intära och
på sin ställe förjupa en ofvanskrifv vatten-
faren till nämnda kvam upp till järnvägs-
bron öfver samma å på Malma egor, allt
beläget i Tuvåsa socken Vinnis försam. Denna
å utgör (hvilka företaget anser komma
att beröra) egenskildad å ena sidan till 1/2
mante Sörg. egare Johannes Larsson från Est-
torp Husbj. 1/4 mante Sörg. egen af A. F. Ma-
witzson Thatt. 1/2 mante Sörg. egare J. G. Erik-
son 1/4 mante Lillbacken egare P. Andersson, å
andra sidan utgör den gränsskilnad till 1/4
mante Typhog. egare H. Svensson 1/4 mante Typhog.
egare J. af G. G. Svensson, vidare skär detta vatten-
drag allmänna landvägen och fortsätter genom
nämnda egare egor och så genom egorna
till 1/2 mante Typhog. egare G. G. Svensson, 1 mante
Bäck. (Bretartom) arendator G. Lundell samt
Malma egor arendator Herr J. Witte alla dessa
boende i Tuvåsa med adress Lövåter. Egare
till Malma. Grefve Herr Gustaf Hamiltton
barn å Törnåter, förmyndare Herr Grefve
Gilbert Hamiltton å Halmåter. Jämlikt
30 paragrafen i ofvanskrifva Likelag vill
vi till tredje god man förula Johan
Larsson Lättbrätor bekundad Tuvåsa den
14 December 1890.

P. Andersson
Lillbacken

G. G. Svensson
Typhog.

Förordnande.

Landsbruksingenjören S. A. Smedberg för på begäran af H. Thulsson och E. G. Persson erhållit detta förordnande att verkställa den i tillagda handling angifna mätade förrättningen.

Öfver en allmogandit häraf äliggen, det förrättningen emellan att skyndsamt tillvänder bevis som jämväl för innehållen tiden så för ordnandet kom honom tillhanda.

Marinkolan, i Landskansliet, den 15 December 1879.
På Landhögskolans Embetets vägnar.

A. M. Bolander H. Lundberg

§ 1. På tillfrågan om laga gåf var att annala småt förrättningen, svarades nej! och vinst i heder de med sig något af de gåf förhållanden, som anförmätes i § 3 af lagen om dikning och annan afledning af vatten af den 20 juni 1879. § 3. E. G. Persson i Tynggårderna yrkade: jämlikt innehållit i brukan till förrättningen, att jordegarne intära hela grannar och så stor del deraf, som anser behöfligt för att få ofvannliga mark tillagda till lagligt djup och att kostnaderna därför tillföra fördelade i den mån deras jord deraf vinner förbättring. Kanslirådsmålsrådet uttalade sig afven för företaget hvilket för bestemt Bäckgårdens var till stor nytta. F. Wamitzon yrkade att företaget skulle utsträckas till Gistad och Pihls marker, emedan det annars blifver för dyrbart. A. Persson Nohlg samt Thulsson och Thul. Carlsson i Wärmag. ansego utseelse af vattenverket. Tillfälle af det efteråt afkommande kostiga vattenflödet

inverkan skadligt för nedanför det nämnda be-
lägna egorna. H. G. Eriksson i Långsjö för-
trädde en förening mellan jordegarna och egare
till vattenverket af år 1782 angående upp-
dämningen och befridde sig grund af Kungl.
Maj:ts utslag af den 18 Februari 1885 om
kontrakt för gränsläran, hvar af dem Mauritz-
son instände. And. Petersson i Tyskäns an-
så sig ej behöfva deltaga i ännu uppremsning.
P. Petersson i Ödö samt And. Petersson
i Wärnäs och St. Andersson i Viesjö ansågo
sig ej hafva någon nytta af företaget. P. Ju-
derman ansåg sig ej behöfva deltaga för de
marker, som ligga öfver landvägsbron -
§ 4. Sedan intet vidare förhållande förklarades
sammanträdet afslutadt med tillkänna-
gifvande, att värdning af vattenverket
kommer att företagas på eftermiddagen
samt att förrättningen kommer att fortsätta
med vetillstånd af ämbetsnämnden samt
samt värdning af de vattenbäddade
marker, hvar för sig närlä sammanträde
kommer att i laga ordning tillkänna-
givas. Dag som ofvann. På Embetets väg-
nar. Vidträdande godemän Per Jönsson
H. G. Petersson. - År 1891 den 5 September
sammanträdde ämbetsnämndens synne-
män i Tussåns folkskola för att
fortsätta och avsluta den här förut
nämnda synförrättningen angående
utdelning af S. K. Frika grann samt
afdelning af vattenrika marker till-
hörande Tyskäns, Ödö, Skåns, Långsjö, Åu-
leby, Bäck, samt Kallunda etc. Tussåns

saken; och hade alla vederbörande, genom ytt-
ligare utfärdad handling lit. c. utfärdade den 13
Augusti, hvarjētte hängördes, lit. d. o. e, blifvit
den 14. 23 och 30 Augusti upplästa i Försam-
lingen och Medlems Fyrkor, blifvit underlåtna
om förrättningen förklarade denna dag hvarjētte
följande personer sig instätt menliga: Ås-
delaren: Söderström till förrättningen. För
Wärk: Carl Brander För Joh. Lud. Samuel
och J. O. Samuel För Ody. För Samuel. Wår-
mag: And. Carlsson och Anders Samuelsson. Kal-
mar: Herr Grefve Gattward Hamilton såsom
förmädnare för omtydiga delaren i Kalmar
H. Grefve William Hamilton så väl för egen del
som såsom befogenmäktigadt anställd för
myndiga meddelaren i Kalmar egendom
lit. f. samt anordnaren J. White För Siggis-
Lut Eriksson För Johan. J. H. Hamitzson
äfven för Jörg. Ås-
Wanninister J. O. Berger. § 5. Sedan förra sam-
manträdet hade värdelning af såväl Trika grann-
lit. B. som den i företaget ingående vatten-
skadade marken lgt rum, hvarjētte symnå-
nen för uttröande af värdet på den jord för
bättring, som af företaget kan påräknas
upphäddadt jorden så väl i den nuvarande
skick som i det skick hvori den
antages komma efter företagets utförande
att värderat i pengar efter beaktas räk-
nad. Derjētte hade följande bekrif-
ning - och värdering längd lit. C. Äfven den
vattenuskadade marken blifvit upprädd
upptagande i sådant de intresserade jorden
egare och Annars som de i företaget

ingående egornas uppskattade värde före och
efter förtäringens utförande utan afseende
af den förförbättring, för hvilken intressen-
terna böra i företaget deltaga och blifva
dessa handlingar för delegarne upplästa och
af dem godkända. - § 6. Den upprättade
planen förvisades delegarne och beständen der-
vid att ingen utiaktning eller uppreisning
af den S. K. Parten skulle verkställas utan åta
go sig angående jordägare att efter eget
godtyckande utföra detta arbete. Dermed
erfordrades i såväl Åströskan mellan bron
vid No XVI och Enika kvarn som mellan samma
bro och Malma sägång en del uppreisningar
och genomskärningar och blif den här
upprättade planen af delegarne godkänd.
§ 7. Arrendatorn af stadenmanst Bäck
förklarade sig icke vilja i företaget ingå.
§ 8. Sedan förlegarne förklarat att de anse
värdet af vännverket för dyrt nedsatte på
framställd fråga derom vännverkens
oträffande till 6500 Kronor i händelse att
under dagens lopp uppgörelse emellan
delegarne kunde träffas. Sedan detta
anbud af jordägarna förkastats såsom
afseende värdet för högt framställdes
ett förslag, der vännverksegarne med
betecknande af fastighet och inventa-
ris skulle för samt utbjudas en lösen af
5000 kronor, hvilket förslag givades af en del
af jordägarna, hvar för sig begärde af de öfri-
ga denna fråga uppskattas till kl. 5 på efterm.
De sammankallade, sedan fluständigt kort-
nadsförslag öfver de i det förestående

29.

10

Mellan delägarna i detta vattenaflednings-
 företag afklarad följande afstyrelseanmälan.
 1° Förlindas ut oss att tillsammans med
 Söderlund till förordningen ingå i vatten-
 afledningsföretaget och med gemensamt
 arbete skall hafva råd och i punkten 3 intagna
 grunder såväl detsamma i utövningen i S. K.
 Enken kvarn, som och uppföringen
 regleringen af Fullarna att ifrån räddning
 med skattna egas ned till nämnda vatten-
 verk i fall afstyrelseanmälan med den af
 landtbrukningsnämnden S. H. Fredberg upprättade

afdikningsplanen.

2° Likaledes förbinda vi oss, att efter grundens
öfvertag i arbeten och kontrakt som in-
föddas att för oss samtliga underhålla
afloppskanalen till lagelig storlek.

3° Grundens för öfvertagandet såväl i arbeten
som samtliga underhållt blifver värdet
af den jordförhöjningen som genom företaget
hänförenda våra efter således beräknadt, att
förhöjningsvärdet af den mark, som är
belägen under 4 fäth höjd öfver dambrännet
vid Siska quarn med ett beräknadt slutt
utom af 0,5 p. 1000 och hvilken mark så-
ledes vinner den väsendt ligande för delen
af företaget skan för hvar ett en öfver
laggas till grund för öfvertagandet i alla
med vattenafledningsföretaget och samtliga
underhållt förnämde kontrakt.

4° Afloppskanalen skan förblifva i sitt
nuvarande läge med undantag af att
de värsta små bröckarne obemannade länd-
vägar och abunden i sällighet med den
öfverhöjda planen.

5° Arbetet skan laga sin hörgan, så
snart medel antingen på snickad väg
eller genom statslån kunnat anskaffas
och vara slutligen färdigt snart för den
efter.

6° Till Arbetsdirektionen utväja vi fem led-
moter i egem belaget och hvilken direk-
tion ~~skänker~~ följande uppdrag:

a) Mr. H. C. Conz. Skulle göra undersökning anse-
kan om ländan är oöfverlämnad den till det
höjsta belopp som kan skänkas för reglering

vinnande i enlighet med den deröfver uppräntade
planen.

b) Att med Kompl. Mast och Kronan uppgjå
Kontrakt om arbetets utförande inom 3 års
tid från det år statslånet utflöter och kron-
igarna delegarna förbinda sig, att med det
statslån, som erhålls fullborda arbetet i öfver-
ensstämmelse med den uppgjorda och fastställda
planen.

c) Att upplåta och quitta ett statslån samt
till arbetet erhållas på därför bestämde tid.

d) Att till ena delen ombeörja arbetets ut-
förande i enlighet med den deröfver uppgjor-
da och fastställda planer, dertill anskaffa
nödiga materialier att härua erforderliga
entreprenadkontrakt för arbetets öfverlåtande
till den minst lärande eller, som ändamåls-
enliga förflöter, utlemna det på arbete.

Att öfver vägnar upptaga lån för för-
rättningssaknadernas beträffande samt
gräfningsarbetets bedrjande, intill dess
statslån utflöter.

Att af delegarne upplåta och utdelat till
medel för arbetets och underhållets bedrjande
och samt de upptagna lånens inbetalning.

Att öfver alla inkomster och utgifter föra
ordentliga räkenskaper samt att till-
vidare tillse att underhållet af allas
blifver ordentligen handhållt.

Att till biträde för arbetets hanterning
antaga den person, som af rikshövningen
dertill anses lämplig, med hvad mer sam-
han förordas för arbetets genomförande.

70. Skulle någon af oss försumma att tillse arbetet

deriktionens inbetalning för därför utståna lö-
tne arbeten em underhållens ordentliga
hushållande utdebiterade medel så eger
arbetsdirektionen att på laglig väg utan
vårt vidare förande låta uttaga de
försummade inbetalningarna

8^e För att besluta i bolagets ärenden ha-
de delegans genom kongressen, som min-
stertal dagar förut uppläses i Svenska
Banka och hvarvid de som från så lön-
bragigt sammanträdets förfarande
ifelaktiga, så åtnöja sig med de närva-
randes beslut och afgäres alla frågor,
hvarom delegans ej äro enre, genom
röstning med enkel pluralitet, hvarvid
hvarje delegat röstas för sin anse i
företaget

9^e Till arbetsdirektion utvälja vi F. A.
Mauritzson, A. G. Erikson, Lud. Larsson
J. O. Persson och E. G. Svensson
och befummäktigas de härmed till
alla de i punkten 6 anförda
uppgifter.

10^e Till styrelseman att tala och svara
i mål, som röra dessa vänerafdel-
ningsföretag öfverens om vara bolags
härvid utvälja vi enhälligt Lud. Larsson
i Uärnaby och medgifva vi honom
godtgörelse för nödiga resor och behöf-
liga utgifter. För gränshand-
el bolagets affärer och hushåll,
härvid bolagets ämnen enast inom fan-
man månads utgång, dervid anse-
ligt hushållens utgifter skola antingen

godkännas som handlar.

§ 17.

Sedan samtliga ankänniga frågor lagts
i öfvervägande, meddelade synemotståndet
sin utlåtande, om hvad som kunde förne
förrättningens afslutande utredas. Bil Ö.
hvarethå förrättningen förklarades afslu-
tad med upplärande af §§ 52 & 53 af Lärnings-
lagen, angående blanda emal förrät-
tingen, hvarehuru särskilda förklarade
hvar parterna hade att iakttaga för att
bevara sin talan i denna sak. Antligen
tillkännagafs att afslutet af synpro-
tokollet och öfriga tillhörande handlingar
skulle inom 30 dagar härefter till synla-
mannen öfverlämnas.

För som ovan
På Embetets vägnar
P. H. Mellberg

Biträdande godkännare
Pehr Jönsson H. G. Andersson

Vidimeras
Kopierad
Johannesson

—minne- afdelning- och odlingsarbetet
blifvit fullbordadt, afsmaktt och god-
kändt. Kongl. Wä- och Wattenbyggnads-
närstyrelsen skulle finna den säker-
het, som blifvit för kontraktets full-
görande städd, icke vidare vara nöj-
samt, men om, innan länets blifvit
genom laga kraft egande beslut
fördeladt på de hvarman, hvilka
för återbetalningar skola ansvara,
Kongl. Statikantoret skulle finna
den säkerhet, som blifvit för länets
städd, icke vidare vara nöjaktig, och
my säkerhet, som af vederbörlig
sinnlighet godkännes, icke varden in-
beräknad till afslutnad. Men om
den beräknad annuiteten icke varden i be-
hörig tid utlagd, det ankommer på
Kongl. Maj:t att låta intatta all
vidare utbetalning af statsbidrag
samt återfordra med dras uppburet,
att på en gång eller efter hand till
Kongl. Statikantoret inbetalas inom den
tid, som af Kongl. Maj:t bestämmer,
och skola vi å vilunda lyftade och
återburna medel jemväl utlaga sin
procenti årlig ränta från lyftnings-
dagen till den återbetalning sker.

§ 3.

Att för den hvarman, som af Kongl.
Wä- och Wattenbyggnadsstyrelsen
och Kongl. Landtbruksstyrelsen
föreskrifves att å arbetet verkställa

besigtning, uppfylla den för detsamma givade
planen med dertill förordade plan- och profi-
lritningar jämte de värbeskrifver, hvilka blifvit
föreda af det företaget, samt det står de kon-
trakt om arbetet öfverlämnades på entrepre-
nad till viss del i sin helhet,
som möjligen afslutade, samt att Herr Kungl.
Maj: och Wattenbyggnadsstyrelsen aflenna
uppgift af den person, åt hvilket arbetet
företagets utförande i hvad det rör
sig af vattenafledningen anföras.

§ 4.

Att, efter utfäende utaf den del af
länst, som enligt särskild bestämme-
lse lyftas på grund deraf att arbetet
blifvit förgäfladt, vid fräji af de påföljande
lyftningstiderna, innan ytterligare län-
medel må utbeaktas, hos Kungl.
Statshälsörst förte intyg af Kungl.
Maj: och Wattenbyggnadsstyrelsen att,
enligt hvad dertillde utskickligt styrkt,
så mycket af arbetet blifvit utfördt, samt
skätsen kan anses motsvara hvad i
förhållande till det beviljade länsmä-
stödet belöper af hvad af länst redan
utbeaktat; och skall, så vida icke Kungl.
Maj:t med afseende af särskilda för-
ordanden, pröfvar skäligt anordnande
förordna, någon del af länst i Kungl.
Statshälsörst rimligt, intill dess, vatten-
aflednings- och afdikningsarbetet är
afslutadt och godkänt.

§ 5.

Att vid afslutande af detta kontrakt till Kongl. Wä- och Wattenbyggnadsstyrelsen afleveras, för att i dess arkiv förvaras, bestyckets kopia af den givade planen med dertill hörande plan och profildröjningar för arbetet och bestyckets afskrifft af dertill hörande godkända bitänkande och kontradsförslag, afvensam att dertill någon afvikelse under arbetets utförande med vederbörlig tillåtelse vidtagits, innan sista delen af lämnanderstödet lyfts till Kongl. Wä- och Wattenbyggnadsstyrelsen aflemnas slutständig beskrifning jemte ritning, utvisande huru arbetet i följd af denna afvikelse utförts.

§ 6.

Att godtgöra alla kostnader utan undantag, af hvad namn de vara må, som i följd af detta lön förordas för Kongl. Statskontoret.

§ 7.

Att för fungerandet af detta kontrakt afvensam för lyftade statsmodellen återlämnas, i fall mot kontraktet brytes, ställa sådan säkerhet, som af Kongl. Wä- och Wattenbyggnadsstyrelsen godkänns samt för lämnanderstödet afgifva sådan skuldförbindelse och säkerhet för sin uppfyllande, som af Kongl. Statskontoret beslutas.

Till yttermera visso är häraf

två lika lydande exemplar upprättade, som
skedd i

Fulda skola den 19 April 1893.
S. E. Svensson F. A. Mauritzson O. G. Svensson
A. G. Eriksson And. Svensson

Att S. E. Svensson, F. A. Mauritzson, O. G. Svens-
son, A. G. Eriksson och Anders Svensson i be-
ges vår närvaro egenhändigt undertecknat före-
stående kontrakt, intyga vi på en gång
närvarande, som afom

Att Weden
c. o. Sackskantist.

F. E. Wernström
(Folkskollärare i Furuå)

Med stöd af Kongl. brefvet den 28 Oktober 1892
antager Kongl. Väg- och Vattenbyggnadsstyrelsen, af
Kongl. Maj:ts och Kronans vägnar, detta Kontrakt.
Stockholm den 5 Augusti 1893.
af Kongl. Väg- och Vattenbyggnadsstyrelsens vägnar.

G. Hedenblad

C. P. Thull

877/93

17/

Kontrakt ^R 1*0041

Sedan Kongl. Maj:t den 28 Oktober
 1892 i auk för afdikning och odling
af vattenhadade marker, tillhörande
Wälgården, Tynkagården, Villegårdens
Odegården och Wälmagården inom Füssen
ly, samt Malma, Riebkauken, Viggengården,
Skattegården och Sörgården i Malma ly
uti Füssen socken och Kiems Land
af Tharaborgs län enligt en af Ränds
 brukningsnären J. A. Smeltzer upph-
 rättad, af Kongl. Maj:t fastställd
 plan med dertill förändrad kartnads-
 förslag, i näder beviljat —
 en kånvunderstad af Tio Tusen Fria
 Hundra /10,200/ Kronor, att utgå af
 1892 års odlingsfond och lyfha i
 de tiden, som Kongl. Maj: och Watten-
 lyeggnadsstyrelsen efter att beaktat
 de, och i enlighet med Rikslagen
 för dylikt statsbidrags åtagande
 gifva, af Kongl. Maj:t gitt de
 föreskrifter, hafva undertecknade,
 enligt bilagda protokoll af den
 27 Juli 1892. — af delegarne i
 förut valt de Riktion, i auk
 för detta företag med Kongl. Maj:
 och Wattenlyeggnadsstyrelsen, af Kongl.
 Maj:t af Kronans vägnar af-
 städdt såjände kantsikt, hvarigenom
 vi i vederbörande intressentens i
 arbetsföretaget vägnar åtaga och
 förbinda oss.

Allt arbetet, hvarvid vi äro skyldiga
 att underkasta oss alla de villkor
 och kontrakter, som af Kongl. Maj:
 prästas lämpliga och nödiga, skall
 utföras sålunda, att vattenafledningen
 och afdelningen för odlingsarbetet
 skola vara påbörjade före 1 juli 1893.
 och fullbordade senast den 1 Septem-
 ber 1895. samt odlingen vara utförd
 innan den 1 Septembru 1897. att i
 noggrann överensstämmelse med
 den fastställda arbetsplanen, utan
 att ansöka på öfverligare bidrag
 af allmänna medel för så vidt
 kunna väckas; skolande vi genom
 kontant tiurhatt, materialier, arbete
 eller annat bidrag betrida hvad
 till hela odlingsföretagets fullbor-
 dande kan bifordras utöfver det
 lemnade länbidraget, samt de ut-
 förda arbetena, så länge någon del
 af länets återstår ogjorden, vederbör-
 ligen underhållas.

§ 2.

Allt handlande afuikelser utan dertill
 erhållen vederbör lig tillstånd, skall
 från den fastställda arbetsplanen,
 som arbetet, utan att antänd med
 skrämmas utförande blifvit af
 Kongl. Maj:t medgifvit, ike
 inom dess för beständ till fullbor-
 dats, eller om innan vattenafled-

gosh. $\frac{17}{9}$ 96

1234/6. 17

Beris

om verkställs afseende på "afrikning [och odling] af vattenströmda marken
tillhörande Bäckgården, Tyskagården, Långgården, Ödegården och Wärmagården
inom Fullösa by samt Wbalma, Linnestaden, Siggessgården, Skattegården
och Sörvgården i Wbalma by uti Fullösa socken och Kieme härad af
Skaraborgs län."

Plannen af Rysk. Majst. fastställd den 28 oktober 1892.

Benämnt länensunderstöd från 1892 års odlingsfond Kronor: 10200.00.

Kontrakt om arbete utifrån af Rysk. Majst. och Kronans vägnar antaget den 5 Augusti 1893.

Enligt kontraktets fastställd termin för arbetets fullgörande den 1 September 1895; för-

långt genom Rysk. Majst. beslut af den 20 December 1895 till den 1 September 1896.

Beräknad kostnad enl. den fastställda arbetsplanen tillhörande kostnadsförslag:

Vattenafledningskostnad Kronor 10750.00

Dikningarna " 874.80

Summan Kronor 11624.80

Verkligen kostnaden intill denna dag enligt mig förtecknad, redubbeligen
beaktat på kostnadsberäkningssammandrag: Kronor 13609.74 öre.

Vid af undertecknad den 21 Augusti 1896 verkställd berigtning af oför-
skriften arbete hafva vattenafledningarna och dikningarna befunnits ut-
förda i öfre och stämme med gilla arbetsplan.

Kas Rysk. Väg- och Vattenbyggnadsstyrelsen givits anordnande om arbetets
godkännande och här vid anordningarna fogas detta bevis.

Motala den 31 Augusti 1896
L. A. Ahlborn.

Skämpa : 0.50 kr

Lösen : 1.50 .

S: Kr. : 2.00 .

877/93

Afskrift

Protokoll, hållet vid lagligen
utlyst sammankommande den 13 April
1893 med delegarnas till Vät-
ternaförvaltningsföretaget afvän Sui-
ka gvara.

Närvarande voro vid sammankommandet: J. A. Mau-
ritzen, A. Svensson, L. G. Svensson och J. E. Svensson,
kända från Tyckhoff samt A. G. Eriksson i Sig-
garp.

§1

Till arbetsledare utnämns L. G. Svensson och J. E.
Svensson i Tyckhoff, med skyldighet för J. E. Svens-
son att tillhöra för Östra Vättern- och Vattenbyggnads-
distriktet uppgifva sin adress såsom företagets
arbetsledare.

Som afvän

J. E. Svensson

J. A. Mauritzson

L. G. Svensson

A. G. Eriksson

And. Svensson

Justeras som afvän

L. G. Svensson

And. Svensson

L. G. Svensson

Rätt afskrifvet, bekräftar som afvän

J. E. Svensson